

EU ind i speget sag om video-monopol

Fem års energisk kamp mod den etablerede danske videobranche kulminerer i morgen for 33-årig forretningsindehaver i Aalborg

Af Ole Andersen

BRUXELLES (Børsen)
Aalborg Byret beslutter i morgen, at EF-domstolen skal vurdere dansk lovgivning, der giver de store videoselskaber monopol på udlejning af film til private

For den 33-årige Hans Kristian Pedersen, indehaver af en lille specialforretning i Limfjordsbyen, bliver der tale om den foreløbige kulmination i en sag, han har brugt fem år på at føre mod den etablerede videobranche. Den har blandt andet måtte stille en sikkerhed på en million kroner for at få nedlagt fagedforbud.

EU-kommissionen har efter fem års tavshed for nylig rettet henvendelse til Hans Kristian Pedersen for en orientering om sagen, der både handler om fri konkurrence og ophavsret.

Stor interesse

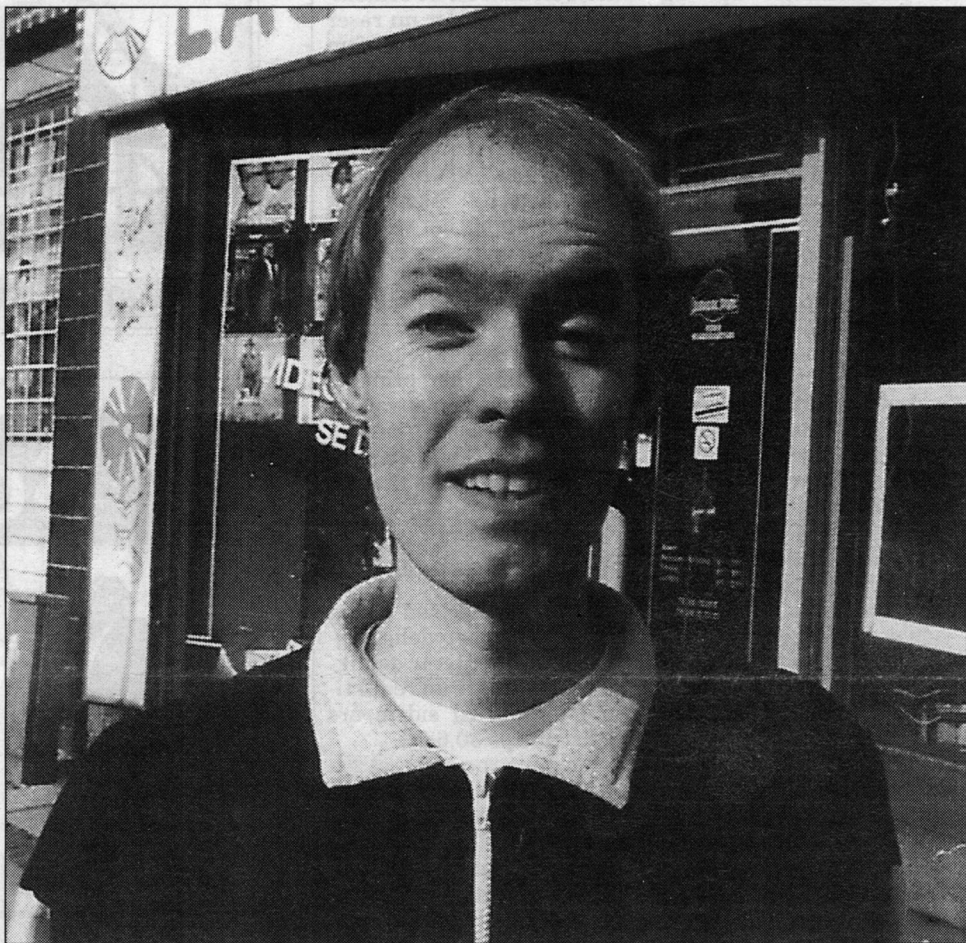
Den er de sidste par blevet fulgt nøje af selskaberne, fordi det kontrollerede danske system formentlig står over for en omvæltning, hvis videoselskaberne ikke længere kan håndhæve deres eneret. Også bibliotekerne følger sagen. De har i øjeblikket ikke lov til at udlåne videoprogrammer uden særlig aftale med videoselskaberne.

Hans Kristian Pedersen udgav i juni 1992 sin egen version af den konkrete sag. En bog, hvori der rettes voldsomme angreb på de store videoselskaber, på myndigheder især og Kulturministeriet i særdeleshed.

Laser-disc-system

Gennem en årrække har Hans Kristian Pedersen forsøgt at skabe et marked i Danmark for det såkaldte laser-disc-system, der viser film fra plader, ligesom videoer viser film fra bånd. Det er blevet forpurret med henvisning til dansk lovgivning.

– Sagen har betydning for film som medie, fordi laserdisc, som ikke fremstilles i Danmark og derfor må im-

Hans Kristian Pedersen, Aalborg, på vej til EF-domstolen. De skal vurdere om der findes et monopol på videoområdet. (Foto: Mogens Anthonson)

porteres, er det eneste videosystem, der gengiver filmværkerne kunstnerisk forsvarligt, siger Hans Kristian Pedersen, der får støtte fra de danske filminstruktører.

Systemet giver en væsentlig bedre billedkvalitet, end de traditionelle videofilm, der ofte er beskåret i siderne, så de passer til tv-skærmen. Laserdisc er den eneste udgivelse, der gengiver filmen komplet.

Videodistributørerne kører deres sag på, at de har ophavsretten til filmene i Danmark. Det gav fagedretten dem medhold i. Et forbud, der forhindrer Hans Kristian Pedersen i at drive sin forretning.

Brud på monoopolet

Når sagen er forelagt EF-domstolen, vil han gå til Kommissionen og anmode den om at foretage en brancheundersøgelse for at få brudt videomonopolet i

Danmark. – Det er hel branche, det her er gået ud over. Min sag er kun en enkelt sag, men over hundrede forretninger har måttet lukke.

Hans Kristian Pedersen vil have EF-domstolen til at svare på, om EU-retten er til hinder for, at en rettig-hedshaver i et medlemsland – i den konkrete sag Foreningen af Danske Videogram Distributører – kan forhindre udlejning af et værk, der er importeret fra et andet medlemsland, hvor rettig-hedshaveren har givet sit samtykke til udlejning.

Den 1. juli i år trådte et nyt EU-direktiv i kraft om rettigheder for udlejnings- og udlånsrettigheder.

Heraf fremgår det blandt andet, at EU etableres som et område uden indre grænser. Således at en geografisk begrænsning af op-havsmandens samtykke ikke er mulig inden for fælleskabet og inden for en medlemsstat.

Foreningen af Danske Vi-

dioogram Distributører (FDV) fortolker direktivet på en måde, så de i praksis fortsat kan kontrollere udlejningen. Kulturministeriet støtter foreningen, og det samme gør de danske domstole.

Principiel betydning

I sin begrundelse til Aalborg Byret for at forelægge sagen for EF-domstolen, påpeger Hans Kristian Pedersens advokat, Anders Hjulmand, at den har principiel betydning for danske videofor-handleres muligheder for at drive udlejningsvirksomhed uden en autorisation fra FDV. Sagen har endvidere principiel betydning for andre landes adgang til markedet i Danmark, skriver Anders Hjulmand.

Han mener også, at det har betydning for markedsføringen af laserdisc-systemet i Danmark og dermed forbrugernes mulighed for at vælge.